

2023-01-02

Hälso- och sjukvårdspolitiska  
avdelningen  
Helen Persson  
Tfn: 063-143137  
E-post: helen.persson@regionjh.se

HSN/1756/2022

## **Avgiftsfri vård vid sexuella övergrepp vid första besök samt för ett återbesök**

### **Ärendebeskrivning**

Att bli våldtagen och utsatt för ett sexuellt övergrepp innebär en fruktansvärd kränkning och är något av det värsta som en människa kan utsättas för. Att dessutom behöva betala för att vårdas efter en våldtäkt innebär att offren bestraffas medan förövaren i många fall går fri och obestraftad. Det bästa för offret är att söka vård så fort som möjligt för att kunna ta prover och säkra bevismaterial.

Av de anmälda våldtäkterna mot vuxna år 2021 så var 93 procent brott mot en kvinna och 7 procent mot en man, enligt Brottsförebyggande rådet.

I region Jämtland Härjedalen kommer cirka 25 personer per år till Akutmottagningen i Östersund med besöksorsak sexuella övergrepp. Av dessa tar cirka 20 personer emot ett erbjudande att också besöka en kurator. Det finns troligtvis ett mörkertal då vissa personer avstår från att besöka vården då besöksavgiften är 400 kr för ett akutbesök och 300 kr för ett öppenvårdsbesök. Dessutom är det många av de drabbade som inte har tillgång till en egen ekonomi eller är rädda för att det ska komma en faktura hem med posten som någon kan ifrågasätta.

Om avgiftsfrihet införs för första besöket och ett första återbesök så blir intäktsbortfallet endast 10 000 kronor då man på Kvinnosjukvården redan idag har en praxis att inte ta betalt för patienter som har besöksorsak sexuella övergrepp. På Akutmottagningen tar man ut en avgift 400 kr i enlighet med nu gällande beslut.

Flertalet regioner har redan idag avgiftsfrihet för personer som utsatts för sexuella övergrepp och flera regioner har likt Region Jämtland Härjedalen frågan uppe till diskussion och beslut.

Förvaltningen föreslår utifrån ovan att avgiftsfrihet sak införs vid första besöket och ett första återbesök. Eventuella merkostnader kopplat till minskade avgifter föreslås hanteras inom ramen för Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Vidare föreslår förvaltningen att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska ge förvaltningen i uppdrag att återkomma förslag på eventuellt justerade avgifter i samband med våld i nära relationer och vid sexuellt ofredande.

### Regiondirektörens förslag

1. Regiondirektören får i uppdrag att utreda och återkomma med förslag avseende avgifter i samband med våld i nära relationer och sexuellt ofredande.

### **Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Regionfullmäktige**

2. Vård vid våldtäkt och sexuellt övergrepp ska vid första besöket samt vid första återbesöket vara avgiftsfritt för patienten.

3. Eventuellt minskade intäkter finansieras inom befintlig ram för Hälso- och sjukvårdsnämnden.

I tjänsten

Anna Granevärn  
Tf. Hälso- och  
sjukvårdsdirektör

Johan Palm  
Chef Hälso- och sjukvårdspolitiska  
avdelningen

### Utdrag till

Hälso- och sjukvårdsdirektör  
Chef för Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen  
Ansvarig samordnare för patientavgifter